

ה'תשפ"ג, י"ג שבט ה'תשפ"ג, י"ג שבט ה'תשפ"ג

שבת

אור ובהירות בעבודת השם במשנת ברסלב

לסדרת אור לב האבן מבשרכם ונתתי לכם לב בשר
גיליון
מז
תשפ"ג

פרשת וישלח

אור להביות הלב של איש ישראל
בעור מאד ער לב השמים לה'
יתברך, ואין סוף ואין תכלית לתשוקתו

עם סבבי אשיחה

אפשר בקלות לנצל את הזמן!

אם רק מוכנים לוותר על ה'חכמות', וללמוד ב'תמימות' - מגלים עד כמה אין צורך לברוח אל הבטלה והשעמום...

ר' מנחם: רבי שמחה, אני קצת מקנא בך.

רבי שמחה: באיזה ענין?

ר' מנחם: בכך שאתה תמיד עסוק בלימוד התורה.

רבי שמחה: אמן, הלוואי.

ר' מנחם: אני לא 'מברך' אותך, אני 'מקנא' בך. אני רואה שתמיד אתה לומד עוד איזה משהו; עוד פרק משניות, עוד דף גמרא, עוד סעיף שולחן ערוך, עוד דף ליקוטי מוהר"ן.

ספר לי את הסוד, איך זוכים לכך? גם אני רוצה להיות עסוק בכל שעותיי ורגעיי בתורה ותפילה, אך בינתיים אני רחוק מזה מאד. אני מעביר שעות רבות בבטלה גמורה.

רבי שמחה: הסוד הוא: תמימות!

אם שמת לב, ב'מעשה מחכם ותם', אחד מסימני ההיכר המובהקים של ה'תם', הוא: היונו עסוק תדיר במלאכה. "ולא היה לו פנאי אפילו לאכול, כי היה צריך תמיד לעסוק במלאכה..." ולעומתו, ה'חכם' בילה את רוב חייו באפס-מעש, בשוטטות ופזיזות ובירורים חסרי תכלית. ללמוד שה'תמימות' מביאה לידי מעשה וה'חכמות' לידי בטלה.

ר' מנחם: אני לא מרגיש אצלי שה'חכמות' הם אלו שמפריעות לי למלאות את הזמן שלי בלימוד התורה. אני פשוט אוהב להתבטל ולהשתעמם, ותו לא מידי. במילים אחרות: אני סובל מהרגל הבטלה ולא מ'חכמות'.

רבי שמחה: אילו היית משליך ממך את ה'חכמות', ומוכן ללמוד ב'תמימות', היית ממאס את הבטלה, ונמשך יותר אל לימוד התורה המתוקה מדבש ונופת צופים.

ר' מנחם: על איזה 'חכמות' ועל איזה 'תמימות' אתה מדבר בדיוק?

רבי שמחה: לקבל בתמימות את מה שהאמורא רבא אומר: "לעולם ליגריס איניש, ואף על גב דמשכח ואף על גב דלא ידע מאי קאמר, שנאמר גרסה נפשי לתאבה, גרסה כתיב ולא כתיב טחנה" (עבודת זרה יט ע"א).

כשלא מוכנים לקבל זאת בתמימות, הלימוד הופך לעול כבד, עד שרבים מעדיפים להתבטל ולהשתעמם, ובמקום ללמוד עוד סימן שו"ע קל להם יותר להקשיב עוד 20 דקות לאחד מקווי הנייעס...

וכפי שכותב בעל הארחות צדיקים: "אמרין 'לעולם ליגריס איניש ואף על גב דמשכח ואף על גב דלא ידע מאי קאמר', ואמרין 'מעיקרא ליגמר איניש והדר ליסבר' - וכל זה אינם עושים עתה, כי כל אחד רוצה ללמוד תוספות וכל חידושים וחידושים קודם שיידע צורת התלמוד, אם כן איך יצליחו? כיון שעושה להיפך ממה שאמרו חכמי התלמוד, כי כל מה שנאמר בתלמוד הכל אמת, ואין להשיב עליו או לשנותו, ולא להוסיף ולא לגרוע. ועל כן, מרוב טורח הלימוד, העיון והפלפול, רבים פורשים מן הלימוד מרוב טורח השמועות והדקדוק ... נעשית עליהם ההלכה כמשא כבד,

ולא יוכלו עוד להביט בה, ומתוך כך עוסקים בשגעון בליצנות, ומבלבלין ומבטלים ועוסקים במיני תחבולות, ואין להם יראת שמים" (ארחות צדיקים, שער התורה).

וכפי שכותב גם רבינו בשיחות הר"ן: "וכמה בני אדם פסקו מלימודם לגמרי על ידי ריבוי הדקדוקים שלהם, ומאומה לא נשאר בידם" (שיחות הר"ן, עו).

וגם אלו שלא פסקו מלימודם לגמרי, ההספק שלהם נמוך מאד, "ולא ישיגו ללמוד לא תורה ולא נביאים וכתובים, ולא אגדות, לא מדרשים ולא שום חכמה, מחמת רוב תחבולות שלהם" (ארחות צדיקים, שם).

מה שאין כן, מי שלומד בפשיטות ובזריזות - "על ידי זה יכולים לזכות ללמוד הרבה מאד לגמור כמה וכמה ספרים, וגם יזכה להבין הדברים יותר מאשר היה לומד בדקדוק גדול, כי זה מבלבל מאד מן הלימוד ... אבל כשירגיל עצמו ללמוד במהירות בלי דקדוקים הרבה, התורה תתקיים בידו, ויזכה ללמוד הרבה מאד; גמרא ופוסקים כולם, ותנ"ך ומדרשים וספרי הזוהר וקבלה, ושאר ספרים כולם" (שיחות הר"ן, שם).

ר' מנחם: אז מה אני צריך לעשות כעת? להתחיל 'לגרס' את כל התנ"ך, ואת כל הש"ס, בלי להבין מילה אחת?

רבי שמחה: מה, אתה כזה טיפש שאינך מסוגל להבין מילה אחת מתוך התנ"ך והש"ס?

ר' מנחם: אני יכול להבין, אבל כדי להבין אני צריך להתאמץ ולא רק 'לגרס' באמירה בעלמא.

רבי שמחה: מי דיבר אתך על אמירה בעלמא?! כשחז"ל אומרים "ליגרס איניש והדר ליסבר" הם לא מתכוונים שתגרס בלי להבין, אלא שתלמד בזריזות ובפשיטות, בלי דקדוקים יתירים. וכפי שרבינו מאריך לבאר בשיחות הר"ן שיחה ע"ו.

ר' מנחם: נו, אז מה הרווחנו? תכל"ס צריך להתאמץ, וזה לא פשוט בכלל.

רבי שמחה: ידידי ר' מנחם, זה הרבה יותר פשוט ממה שאתה חושב. אתה צריך להתחיל להבין ש"קרב אליך הדבר מאד בפניך ובלבבך לעשותו", ולימוד התורה הרבה יותר קל ומתוק ממה שאתה רגיל לחשוב... אני מציע לך: שים כבר עכשיו בכיסך כמה ספרים מהדורת כיס: תנ"ך, משניות, שו"ע עם באר היטב, ותתחיל לנצל את הזמן... נדבר עוד שבוע ותספר לי איך זה היה...

מושגים בחסידות

סוד דרגת הבכורה של יוסף הצדיק

סוד הבכורה ופי שניים / דרגת הבכורה שייכת ליוסף הצדיק / התפילה היא חרב פיפיות / בן פורת יוסף

כבר נתבאר שמקור חיותו של משיח נמשך ממקור עליון מאד הנקרא 'נוקבא דפרדשקא', ונתבאר שחיות זו מורכבת מתרפ"ו אורות של השמות הקדושים הו"ה והא"ה, ושכל איש ישראלי מקבל כח תפילתו משם, בזה שהוא נכלל בנשמת משה משיח.

אך כדי לזכות למקור חיות גבוה זה, צריך כמובן זכויות מיוחדות כדי לקבל משם. ולכן דוקא משיח יכול לפתוח את מקור השפע העליון הזה, ולהוריד משם הכוחות הנוראות של 'תפילה'. ויש בזה כמה תנאים, שעל ידם אכן זוכים לקבל משם.

בראש ובראשונה צריך את מידת הקדושה - שמירת הברית. וזהו אפוא הסוד שמצוינו אצל יוסף הצדיק, שהזדכך בזה על ידי נסיונותיו עד שזכה להיות ה'צדיק יסוד עולם', ואז נתן לו יעקב אבינו במתנה את ה"בכורה", אשר היא סוד כח התפילה.

והקשר בין בכורה לתפילה הוא: שהרי 'בכורה' היא קבלת 'פי שניים' בחלוקת הירושה. והתפילה היא ג"כ סוד 'פי שנים', שכן היא כלולה משני חלקים: שבחו של מקום, ושאלת צרכיו.

כלומר: הנוחל ויורש כח תפילתו של משיח, מקבל בזה מתנת 'פי שניים' - הכח לשבח ולהלל להש"ת, וגם הכח לבקש ולהתחנן ולשאל צרכיו מהש"ת. ובכך חרב תפילתו שנונה מב' צדדיה, 'חרב פיפיות'. מאחר שזוכה על ידה לפעול וללחום ולכבוש במלחמות תפילתו באמצעות ב' כוחות אלו: כח ההילול והשבח, וכח הבקשה.

והדרך לקבל חרב פיפיות זו - התפילה שיש בה שני כוחות אלו - היא על ידי מידתו של יוסף הצדיק, שמירת הברית, שעל ידה קיבל יוסף את ה"בכורה", תפילת משיח הכלולה מתרפ"ו אורות.

וזהו סוד כוונת יעקב בברכתו את יוסף: "בן פורת יוסף" - לאמור שזכה לבחינת משיח שאורו וחיותו ותפילתו כלולה מתרפ"ו אורות.

"וזה הכלי זין צריך לקבל על ידי בחינת יוסף, הינו שמירת הברית... ויוסף ששמר את הברית, נטל את הבכורה, שהוא בחינת עבודת התפלה בחינות פי שנים, כי התפלה הוא פי שנים. שנים שיש בהם שבחו של מקום ושאלת צרכיו, והוא בחינת "וחרב פיפיות בידם". בחינת שתי פיות, בחינת פי שנים" (ליקוטי מוהר"ן, ב).

שימו לב! כשאדם אומר חידושי אורייתא, על ידי זה משמח את השם יתברך! (ספר המידות)

הכנה דרבה לימי החנוכה!

לקראת ימי החנוכה המאירים הבעל"ט, נקדיש את מאמרנו הבאים לימים קדושים אלו, ובתחילה נבאר ענין ההכנה לימי החנוכה הממשמשים ובאים.

הטעימני טעם חנוכה:

א. גם אם כל אחד ואחד זוכה לחוג את חג החנוכה ולהדליק את הנרות הק', עם כל זאת אין אחד דומה לחבירו, כי כל אחד זוכה להשיג ולטעום את טעם אור החנוכה לפי מדרגתו.

וכדברי מוהרנ"ת ב"ליקוטי עצות", אשר אחר שכותב אודות האור הנפלא של חנוכה, והתיקונים שזוכים אז, הרי הוא מסיים וכותב: "וכל אלו התיקונים נמשכין על ידי הדלקת נר חנוכה ועל ידי הלל והודאה של חנוכה. אשרי הזוכה לחנוכה כזה, להמשיך בו כל תיקונים הנוראים האלו" (ליקוטי עצות, חנוכה ג).

ב. לאור דברים אלו, יבין כל אחד שצריך להקדים תפילות רבות, ולשפוף לבו כמים נוכח פני ה' שיזכה לטעום 'טעם חנוכה'. וכאשר לימדנו רבינו הק' להרבות בתפילה ותחנונים על כל דבר, ורק כך זוכים למה שזוכים.

ג. ואת הטעם הערב והנפלא שטועמים בחנוכה, אם זוכים לצעוק להשם יתברך "הטעימני טעם חנוכה" - זאת אי אפשר לספר, רק למי שניסה זאת... (ע"פ השיחה המובאת בספר 'אבניה ברזל' אות י"ב לענין סוכה, וה"ה לעניינינו).

ד. וכאשר נהגו אנ"ש לדרורות, לעסוק לפני כל מועד בתפילות ותחנונים להש"י, שיזכו לטעום טעם המועד. והיו עוסקים ב"ליקוטי

הקודם! "והמובן מדבריו היה, שבכל אלו הזמנים הוא בא על השגה ודעת חדש לגמרי, ואינו עובד את השם יתברך באלו הזמנים עם העבודה שעבד כבר באלו הזמנים בשנים שעברו, רק בכל שנה ושנה הוא בא על השגה חדשה לגמרי, ויש לו עבודה חדשה באלו הזמנים". וכך אמר: "בחנוכה של אשתקד הייתי מדליק הנרות ושאר הנהגות חנוכה בכוונות של התורה שנאמר אז" והשנה, בהשגות חדשות לגמרי... (חיי מוהר"ן, פט).

ז. ומאחר שיש לנו ב"ה את תורותיו של רבינו, יכולים גם אנו להידבק בדרכיו, וללכת כל 'חנוכה' עם השגה חדשה לגמרי! על ידי שניקח תורה מתורתיו, ונלך עמה, ונחיה איתה את כל ימי החנוכה. ואז נטעם טעם גן עדן. טעמו וראו כי טוב ה'.

ח. וכאשר היה רצונו של רבינו הק' שנלך בדרך זה, כאשר "דיבר עמנו כמה פעמים שרצונו חזק מאד שנלך עם התורות שגילה, דהיינו לילך תחילה איזה זמן עם תורה פלונית בערך ב' או ג' חדשים. דהיינו שיהיו כל עבודתו והילוכו ביראת ה' על פי הנאמר באותה התורה, וכל תפילתו ושיחתו יהיה לזכות להגיע למה שנאמר באותה התורה, וכן יתנהג איזה זמן. ואחר כך ילך איזה זמן עם תורה אחרת, וכן אחר כך, עד שיגמור לילך עם כל התורות. ודיבר כמה פעמים מזה. אשרי מי שיאחז בזה" (שיחות הר"ן, רצז).

ט. ואכן; התורה הזמנית איתה הולכים כעת כלל אנ"ש, תורה ל"ג, יש עליה הלכה בליקוטי הלכות ה' חנוכה ה"ג, שם מבאר מוהרנ"ת כיצד להדליק נר חנוכה ע"פ תורה זו. אשרי הזוכה להגות בתורתו של רבינו, ולהדליק נר חנוכה לאורה!

תפילות" בתפילות המדברים מאותו המועד (וכבר הביא לדפוס בנו של רבי שמואל שפירא זצ"ל ספר 'ליקוטי תפילות למועדי השנה').

ה. וככל שמרבים בתפילות ותחנונים, כך מכינים כלים לקבל בתוכו אור המועד (כמבואר בליקוטי מוהר"ן תורה ל"ד, שדיבורי התפילה הם כלים לקבל בהם את השפע). ועל כגון דא נאמר "כלים ריקים אל תמעיטי", כי בכלים אלו נוכל ליצוק אחר כך את אור השמן הקדוש של נרות החנוכה...

חנוכה חדש לגמרי:

ו. רבינו העיד על עצמו ואמר שבכל חנוכה (ושאר מועדי השנה), אין הוא כמו בחנוכה

נהמת לב

תפילת הכנה לקדושת נרות חנוכה

וְעִזְרוּנוּ בְּרַחֲמֵיךָ הַרְבִּים, שְׁנֹפֶה לְקִים מְצֻתֵי
הַדְּלֶקֶת נֵר חֲנֻכָּה בְּזִמְנֵנוּ בְּשִׁלְמוֹת פְּרָאוֹי בְּקִדְשָׁה
וּבְטַהֲרָה וּבְכֹונָה גְדוֹלָה וְעִצְיוֹמָה פְּרָאוֹי. וַיַּחֲשֵׁב לְפָנֶיךָ
קִיּוֹם מְצֻתֵנוּ כְּאֵלוּ קִיּוֹמֵנוּהָ בְּכָל פְּרֻטִיָּה וְדִקְדוּקָיָה
וּבְנֹנְתִיָּה וְתַרְוִי"ג מְצֻתֵי הַתְּלוּיִם בָּהּ. וַיֹּאֲרֵנוּ לְפָנֶיךָ אֹר
קִדְשֵׁת מְצֻתֵנוּ בְּכָל הָעוֹלָמוֹת בְּלֵם. וְנִפְּחָה לְתַקֵּן כָּל
הָעוֹלָמוֹת בְּלֵם, עַל יְדֵי קִיּוֹם מְצֻתָהּ זֹו.

תולדות חייו הקדושים של גאון עוזנו מוהרנ"ת זי"ע

ע"פ ספר 'כאש ובמים' באדיבות מכון 'נחלת צבי' • מעבד ע"י הר"ר דוד דגן

כ"ב העולם

'חד בדרא' באמירת תורה

לאחר חגי תשרי תקס"ו, נולד למוהרנ"ת בן שני. הוא נשאר בנמירוב עד לאחר הברית-מילה, ונקרא שם הילד 'מאיר' (ילד זה, למרבה הצער נפטר בילדותו).

לאחר מכן נסע מוהרנ"ת אל רבינו. בבואו, הגיע אותו רגע עילאי ונשגב שבו הראה לו רבינו בפעם הראשונה את חיבורו הנורא שנקרא לאחר מכן 'ספר הנשרף', וכפי שהוא כותב: "ואז היה פעם הראשון שזכיתי שהראה לי ספרו הנורא, שנשרף אחר כך, וקרא עמי כמה פרקים שם, ונבהלתי מאוד, אף על פי שלא הבנתי כלל" - - -

בתחילת החורף, אמר רבינו למוהרנ"ת שיתחיל להעלות על הכתב את חידושי התורה שעולים בדעתו. מוהרנ"ת החל בכך, כפי שהוא מציין: "בשנה ה"ל, אחר כל הימים-טובים, בסמוך בתחילת החורף, ציווה עלי להתחיל לכתוב מה שאני מחדש, וכן עשיתי".

הנקרא כיום 'ספר המידות' - מפני רבינו, שבה החל בקיץ תקס"ג. בכל יום ישב לפני רבינו במשך כמה שעות, כשרבינו מקריא והוא כותב על הגיליון.

אחרי תקופה של קרוב לשלוש שנים של כתיבה לסירוגין, נשלמה העתקתו של 'ספר האל"ף ב"ת', אשר כלשון מוהרנ"ת בהקדמה "החלק הא' הם ליקוטים נפלאים אשר ליקט רבינו הטהור והקדוש בימי ילדותו כל אשר השיגה יד חכמתו הגדולה... ונוסף לזה, השיגה חכמתו הרמה דברים רבים יקרים ונפלאים, אשר אינם מבוארים בפירוש בדברי רז"ל".

ספר קדוש זה נדפס רק לאחר הסתלקות הקדושה של רבינו, בשנת תקע"א, אז הביאו מוהרנ"ת לדפוס בעיר מוהילוב. עשר שנים אחר כך, בשנת תקפ"א, הדפיסו שוב במהדורה מסודרת ומתוקנת בדפוס שהיה בביתו.

ואמנם, בחיבורו הגדול 'ליקוטי הלכות', בדרושים הראשונים שכתב, הוא מזכיר את "רבינו נרו יאיר", כיוון שהם נכתבו על ידו בחיי חיותו של רבינו.

רבינו שיבח מאוד את תורתו של רבי נתן, ופעם אחת, התבטא בפני רבי יצחק מטירוביצה, מגדולי תלמידיו: "רבי נתן הוא חד בדרא (יחיד בדור) באמירת תורה!".

בהזדמנות אחרת, כשהראה רבי נתן לרבינו את חידושו, ורבינו אמר לו "הנך יחיד בדור בלחדש חידושים". שאל רבי נתן: "והלא יש את צדיק פלוני?" וכאן נקב בשמו של אחד מגדולי צדיקי הדור שהיה ידוע בגאונותו. ענה לו רבינו: "אבל היכן יש לו את ה'הקדמות' שלנו"...

לפני חנוכה נסע מוהרנ"ת שוב לרבינו ונשאר בצל קורתו כשלושה שבועות, כשבאותם ימים הוא משלים ומסיים את העתקת 'ספר האל"ף ב"ת'

בעקבותיהם של החסידים בדורות שעברו

לילה ארוך שכולו הכנה לשחרית...

ארי שבחבורה היה ר' ברוך חתן ר' געציל. נודע במיוחד בעבודת התפילה בכח גדול, ובדביקות נפלאה. בכל לילה ולילה ובפרט בלילות החורף הארוכים, בבוא עת חצות, היה מתעבר כארי לעבודת בוראו, כשהוא יוצא מחוץ ליישוב הרחק מן העיר, ומתבודד בינו לבין קונו, תוך שהוא מקיים 'הניעור בלילה' למשך שעות ארוכות, עד סמוך לאור היום.

באחד מלילות החורף, כשהיה קר מאוד, תמה ר' מרדכי קנטלסקי ז"ל על ר' ברוך: איך הוא מצליח לעמוד מנגד הקור הגדול והנוורא? והחליט לצאת אחריו להתייעב מרחוק לדעה מה יעשה לו; לבש כמה מעילים שפרווה מחממות תפורה בתוכם, והתעטף בהם זו על גב זו, ובהגיעו ליער ראה מרחוק את ר' ברוך עומד ומתנועע בידי וברגליו, וכך מתבודד לפני קונו. ור' מרדכי עומד תחת העץ כשהוא רועד מקור על אף מעילי הפרווה העוטפים אותו, כשהוא עוקב אחרי התבודדות הנלהבת של ר' ברוך. לימים סיפר שהקור היה כה עצום אשר לולא תנועות ידיו ורגליו, היה בוודאי ר' ברוך קופא ח"ו למוות.

והיה באשמורת הבוקר, חזר ר' ברוך אל תוך העיר, ועמד להתפלל בהיכל הקלויז בקולות וצעקות נוראות, ובאריכות גדולה, כך שתפילת שחרית של ימות החול היתה אורכת כמה שעות, מבלי להתייחס לכל אשר סביב לו.

פעם, כשצעק בתפילתו בקול גדול וחזק מאוד, היו מהמתפללים שגערבו, וביקשו שינמיך את קולו, עד שהוכרח לצאת מבית המדרש ולהמשיך בתפילתו בעומדו בחוץ. יצא ר' אברהם ב"ר נחמן אחריו, ואמר לו: "יש לנו בקבלה מרבינו ז"ל אז איננו עומדים דארץ שרייען און שרייען" [= שאברך צריך לצעוק ולצעוק]. ובכך ניחמו וחיזקו ועודדו, להמשיך בעבודתו שבלב בכל כוחו.

באחת מלילות השבת החורפיות, בעת אשר שורה בעולם צימאון גדול דקדושה להשי"ת, חיפש ר' לוי יצחק בענדער מעט מים חמים לשתות, לכן פנה לביתו של ר' ברוך, שפתח לו במאור פנים, והביא לו כוס חמין כבקשתו. והיה אך יצא מפתח ביתו, הצטרף ר' ברוך עמו בדרכו והחל ללוותו החוצה, כשהוא מדבר עמו בתורה ועבודה על פי דרכו של רבינו. כך צעדו השניים ברחובות אומאן הקפואה ודיברו ביניהם בעבודת ה' שעות ארוכות, עד סמוך לאור היום. כשבינתים המים ששכוס נעשו מחמים קרים, ומקרים קפואים, עד שהפכו לגוש קרח. בראותם את אור היום ממשמש לבוא, הלכו להכין עצמם לעבודה הגדולה שבגדולות - 'תפילה בכח', כדרכם וכהרגלם.

ר' ברוך געצ'ים (ראזנבלום) ז"ל הי"ד

מגדולי עובדי ה' באומאן. חתנו של החסיד הנלהב ר' אליקים געציל ליובאוויטש, אשר על שמו נקרא ר' ברוך געצ'עס. הלך בדרכי חונונו, ומן המפורסמות לשם ולתפארת - עבודתו בקדוש בתפילה, התבודדות, ושאר עבודות, יחד עם בני חבורתו.

היה בין העשרים ושבע שנלחחו ע"י הרוחצים הגויים עקב שמירת הרבצת תורה ומצוות, ועד לאחרונה לא היה ידוע איה מקומם ומה נעשה עמם. במסמכים שנמצאו באוקריינא בשנה שעברה, נתגלה כי הוצא להורג יחד עם שאר קדושי אנ"ש בימי ב' וג' אייר שנת תרצ"ז. ה' יקום דמם, וכיפר אדמותו עמו, אמן.

מספר: א.ג. וומסכ"ג

מה יהיה בגיהנום!?

להסיח את הדעת ממחשבות של עצבות. אבל אני לא נהגתי כך אז.

למעשה, בגלל שלא התחזקתי באמת ולא נעשיתי שמח ומשחרר מכך, חשבתי שכבר אין לי סיבה להתחזק יותר; 'אתה ממילא תישרף בגיהנום' על כך שהעברת את ימך בבטלה ובשיממון, אמרתי לעצמי. 'אז מה יועיל לך שתדע את האמת ותאמין שהעולם הזה הוא לא התכלית, ושכל נקודה טובה יקרה מאד מאד בעיניו יתברך!'

למרות הכאב הזה, הצלחתי לפעמים להתחזק, אבל הסתובבתי וחיפשתי כל הזמן איזה חיזוק לנשמתי. פעם הייתה זו שיחת חברים שעזרה לי לדחוף עוד יום, ופעם איזה חיזוק ב'לבבי'. כך עברו הימים כשאני סוחב עמי מטען כואב כל כך...

יום אחד באמצע אחד המרדפים שלי אחרי הלוואה מגמ"ח מסוים, ישבתי ברבב והמתנתי שתיגוע שעת הפתיחה של אותה גמ"ח, ישבתי ברכב והאירה בדעת התחזקות עצומה שהחזיקה אותי לזמן רב.

רבינו הרי אומר בתורה כ"ב בליקוטי מוהר"ן קמא, ש"צער הבושה גדול מאד יותר מעונש גיהנום וכן לעתיד לבוא צער הבושה גדול מאד". ואם כן, עשיתי חשבון כזה; הרי עיקר הבושה היא, כשמישהו מגיע לבית הכנסת עמוס באלפי מתפללים למשל, ופתאום הוא מגלה שיש לו כובע ליצן אדום על הראש, אז הוא מתבייש מאד.

כלומר, עיקר הבושה היא כשהאדם מגלה שהוא עשה טעות חמורה. ולעניינינו, כאשר הוא יגיע לעולם האמת ושם הוא יראה שהוא בילה את השעות היקרות כל כך של העולם הזה, שעליהם נאמר "ריווח העולם הזה אין לשער", והוא בזבז אותם בבטלה וברדיפה אחרי ממון שהוא קיא צואה ומיאוס גמור, כמה גדולה הבושה שתהיה לו אז...

אם כן, מושיי, התחזקתי לעצמי בלחש. 'העיקר שתזכור תמיד מה האמת. שכשתיגיע לעולם הבא ושם כבר לא יהיה שום בלבול, לא תתבייש מכל מה שתראה. אתה תוכל לעמוד ולהגיד: תמיד ידעתי שזו האמת, השתדלתי, ניסיתי, וכספתי אליה ורק אליה, וב"ה חטפתי מה שחטפתי'.

לא חשבתי לעצמי לרגע שאני לא יקבל עונש על מה שלא עשיתי כרצון ה' חלילה, אלא שמחתי להבין ולהפנים שככל שאני מתחזק בשמחה ובהתחזקות לפי הדרך של רבינו, אז גם אני לא נהיה יותר טוב למראית העין, אבל לפחות אני חוסך מעצמי עם כל התחזקות והתבררות את הגיהנום הקשה של הבושה. לפחות אני יודע מה האמת!

הייתה זו אחת התקופות הקשות בחיי. נפלתי למערבולת מסחררת של חובות נוראיים, בד בבד קיבלתי טלפונים מהרשויות על עיקולים והוצאה לפועל. ולקינוח, התקשר אליי המלמד, לספר על ה'תכשיט' שלי שהופך את כל הכיתה, כמהפכת סדום ועמורה.

כל הלחץ הזה, יחד עם הניסיונות והמעברים 'הרגילים' חברו עלי יחד ואיימו למוטט אותי. יום אחר יום עברו עלי כשאני מתמודד עם ניסיונות על 'יהדות פשוט', מי מדבר על שעות רצופות וסדרי לימוד ארוכים.

כיון שאני ברסלב'ר חסיד ויודע מתורת ההתחזקות של הרבי, השתדלתי בכל פעם לשמור על הראש מחוץ למים. התחזקתי בשיחות שונות של הרבי, על האמונה והתקווה שיש לכל יהודי, ועל כך שכל נקודה טובה שחוטפים יקרה מאד מאד בעיני ה' יתברך.

אם חשבתי שהתקופה הזו תיגמר במהרה, התבדיתי. כל שני וחמישי ראיתי איך העסק הולך ומסתבך, במעט הזמן הפנוי שהיה לי להתבודד ביני לבין קוני הייתי מסתכל על עצמי בכאב ומקונן על עצמי, את המילים המופיעות בשירי ידידות שבהקדמת ה'ליקוטי מוהר"ן': 'נפשי החזקה והפיקחת, למה לא חסת עליך ושכחת אומן המגדל אותך והאכילך ממתקים והלבישך ארגמן. ועתה את רמוסה בין עקבי צאן ובין רגלי התאוות העבים והגשמיים...'

כשהייתי אומר את המילים הללו, הייתי חושב איך הנשמה שלי, 'נשמת בן מלך' שנועדה לבלות בגן עדן של תורה וקדושה, מוצאת את עצמה אחרי 35 שנים בעולם הזה, צמאה ללחלוחית של נועם ה' ואהבה שבדעת.

לא אכחד מקוראי המעשייה הזו. בעומק ליבי פנימה ידעתי שאני לא מתנהג בדרך שרבינו מדרוך אותנו. שכן, כפי שרואים במכתביו של מוהר"ן שכותב לבנו בכל עת שאסור להתעסק עם הריחוק כל הזמן, וצריך

לב הפרשה

וְהָיָה הַמַּחְנֶה הַנִּשְׂאָר לְפִלְטָה (לב ט)

כשברור לאדם כיצד הוא צריך להתנהג בעבודת ה', ואין לו שאלות וספיקות, אזי כל מה שנוותר לו הוא פשוט לקיים את מה שהוא יודע ומבין שכך ראוי לו לעשות. לא כן כשהוא מבולבל ומסופק, עד שלפעמים, מרוב ספיקות נוטה הוא להתייאר לגמרי מלעבוד את ה', מאחר שבין כך אין ברור לו כדת מה לעשות.

אומר ר' נתן, שעל כך נאמר "והיה המחנה הנשאר לפליטה" - שכן: "כשרואים שקשה להשיג את העצה השלימה, צריכין להתנהג לפי חלוקת העצה על כל פנים, באופן שעל כל פנים יהיה נשאר לו מחנה הנשאר לפליטה ולא יהיה נאבד לגמרי ח"ו, שלא יאמר שילך ויתנהג בהאי עלמא רחמנא ליצלן, רק ישתדל שעל כל פנים יישאר מה שיישאר".

בהמשך דבריו הוא מפרש: "היינו שיקבע בלבו שאין שיהיה, אף על פי כן אני חזק שלא אהיה נסוג אחר לגמרי מהשם יתברך, ולא אייאש את עצמי לעולם, ולא אהיה ח"ו מהחסידיים הנפולים רחמנא ליצלן. רק אני על משמרתי אעמוד לחטוף מה שאוכל, למען יהיה המחנה הנשאר לפליטה".

בין האיש הכשר להאיש הכשר "באמת"...

האומנם 'אי אפשר' להיות כשר כי אם על ידי התבודדות – והלא אנו רואים הרבה יראים ושלמים בעולם, בלעדדיה? מה ההבדל בין אנשים כשרים לאנשים כשרים 'באמת'?

שאלה: הזכרתם במאמר האחרון מה שאמר רביה"ק ש"מקטן ועד גדול אי אפשר להיות איש כשר באמת כי אם על ידי התבודדות". והנה ברצוני לברר, שהרי בעינינו ראינו אנשים כשרים מאד, יראים ושלמים, גם בלתי התבודדות?

תשובה: היטבת לשאול, ואכן כבר התייחס רביה"ק בעצמו לשאלתך, ובירר הענין הדק היטב, ובכן נייתי ספר ונחזי:

"שמעתי בשמו שאמר: **בודאי נמצאים כשרים אף על פי שאין להם התבודדות.** אבל אני קורא אותם 'פלייטעס' מבוהלים ומבולבלים, ופתאום כשיבוא משיח ויקרא אותם יהיו מעורבבים ומבולבלים. אבל אנחנו נהיה דומים כמו האדם אחר השנה, שדעתו נוחה ומיושבת היטב, כן תהיה דעתנו נוחה ומיושבת עלינו בלי מהומה ובלבול" (שיחות הר"ן, רכח).

והרי שרביה"ק כיוון להדיא לשאלה נפוצה זו, ויישבה היטב, ואף הוסיף משל להבנת הדברים. ובכן, הבה ונתבונן בעומק הדברים:

ראשית כל, בהחלט - "בודאי נמצאים כשרים אף על פי שאין להם התבודדות!". כך שאכן צדקת בכל מה שראית, ולא טעית כלל וכלל. אולם אין זה סותר כלל שאנשים הכשרים הללו הם גם "מבוהלים ומבולבלים", ובלשון אידיש של פעם היו קורין להם "פלייטעס".

ואכן הדבר צריך ביאור, מהו אותו בלבול שהוא מנת חלקם של הבלתי מתבודדים. עוד יש לברר, כי הנה הזמן שאז ההבדל הזה יבוא לידי גילוי גמור (אם להם עצמם) יהיה דוקא בזמן ביאת המשיח, הזמן אשר אליו אנו מייחלים ומצפים, והיא משאת נפשם של כל מי שבגדר "איש כשר" ייקרא. ודווקא אז ימצאו את עצמם "מבוהלים ומבולבלים"... והדבר אומר דרשני. ולמען נבין ענין הבהלה והבלבול, נסמך לזה שיחה אחרת מרביה"ק, בה הוא מבאר מהי אותה בהלה ובלבול:

"צריך לבל יהיה מבוהל לחטוף הכל בבת אחת, רק לילך בנחת בהדרגה מעט מעט, ולא שיהא מבוהל ומבולבל שרוצה לקיים ולחטוף הכל בבת אחת, ומחמת זה נתבלבל לגמרי, כמו שיש בשריפה ח"ו, שמחמת הבהלה חוטפין מה שאין צריכין. רק צריך לנהוג בהדרגה בנחת מעט מעט" (שם, כז). והרי שהמבוהל והמבולבל אינו יודע להבחין בשעת שריפה מה לחטוף ומה לא (ויש עוד כמה פרטים בענין הבהלה, אך כעת נתייחס לפרט הזה).

ביאור הדברים באופן הפשוט ביותר:

הנה היהדות מורכבת מהרבה מאד פרטים, הלוא המה קיום המצוות הקדושות דאורייתא ודרבנן, מנהגים קדושים, מדרגות קדושות בתורה ועבודה, וכל מה שכולל בצורת חייו של יהודי, דוק ותשכח. והנה, כידוע

ומובן שהתכלית של כל אלו היא "בגין דישתמודעון ליה", להכיר את השי"ת ולהתקרב אליו בהתקרבות אמיתית ביחוד לבבינו אליו ית' בלבב שלם, ולחיות עם השי"ת בפשיטות ממש, עד שמציאות השי"ת יהיה מה שישמח אותו, וכל מה שגורם לו להפחית ולהחסיר מההתקרבות הזאת יפחיד אותו מאד וכו' וכו'. ואם כן הרי פשוט שיתכן לחיות חיי יהדות עם ווארעמע חסידישע היימישע סביבה עם קיום כל המנהגים הקדושים באמת, אולם בתכלית הנרצה אין משקיעים את ההשקעה הנכונה והנצרכת והמספקת. ובכן, לא יפלא אפוא שיהודי כשר וחרד ישקיע כל כוחו ומרצו, ויהיה מן המהדרין מן המהדרין - ובאמת אשרי לו ואשרי חלקו בזה, ובטח יקבל על זה שכר הרבה, והוא אכן 'איש כשר'. אך מאידך, בפנימיות לבבו הוא רחוק מאד מהתקרבות אמיתית אל השי"ת, ובעוד שהשקיע בכל ה"גוף" כביכול של קומת היהדות, הרי שב"נשמת" היהדות לא השקיע, ויתכן שאפילו לא חשב על זה (ג.ב). פשוט וברור שאין כל כוונה למעט חלילה בחשיבותו של גוף וחיצוניות היהדות, ולא באנו אלא להדגיש שלא תהיה ח"ו מציאות של גוף בלא נשמה).

וכשיבוא משיח אז פתאום יתגלה ערכו העליון והחשוב של הקשר הפשוט והאמיתי והפנימי הזה, והכל יסתובב סביב זה; כל השינויים והחילוקים בין איש לרעהו יהיה תלוי כמה מ"נשמת" היהדות כבר התגלה בליבו, ובכמה הוא כבר מכיר כביכול את השי"ת, זה יהיה השפה וה"רייד" - "כי אז אהפוך אל עמים שפה ברורה לקרוא כולם בשם ה'", ואז, מי שלא יהיה בקי ולא יתמחה בהרגשות אלו, יהיה קצת 'תלוש' מן העניינים. כמו בעל תשובה טרי שמופיע פתאום בהיימישע חסידישע ביהמ"ד, או לחילופין בביהכ"נ ליטאי מובהק עם כל השפראך - מהלה אינו מטיב להבין לסגנון שיגם ושיחם, למרות כל רצונו הטוב. מה שאין כן זה שרגיל להתבודד יהיה מאד מיושב ונינוח; יבין ויחיה היטב את המציאות החדשה הזאת, שכן הוא התרגל לפנימיות והאמת הצנועה והפשוטה הזאת בהתבודדותו בינו לבין קונו.

ובכן אפוא: אפשר להיות איש כשר גם בלי התבודדות, אולם איש כשר באמת אי אפשר להיות בלי התבודדות! [אכן מדוע אל ה"אמת" הנכספת הזאת זוכין דייקא על ידי התבודדות, יתבאר בע"ה בהמשך המאמרים]

לשמוח כל השנה!

בשבוע העבר התקיים בבית שמש כינוס מרומם לנשות אנ"ש, להודות ולהלל על הזכייה הגדולה על חלקם הגדול בנסיעתו של ראש המשפחה לקיבוץ הקדוש בראש השנה באומן.

להחזיר עטרה ליושנה

בר"ח כסליו התקיים מעמד היסטורי בו נאספו מאות בחורים מכלל ישיבות אנ"ש למעמד 'תפילה בכוח' בבית מדרשינו נחלת חן בב"ש. התפילה הארוכה עם הלל ומוסף התקיימה בהתערורות והתרוממות מיוחדת, ובסיומה נערכה סעודת ראש חודש, בה נשמעו דיבורים מפי הרה"ח ר' שמעון אליה ברוין שליט"א.

השבת נועם הנשמות

בעיר אנטווערפן התקיימה 'שבת התאחדות' היסטורית לכלל חסידי ברסלב בעיר, בראשות הר"ר יעקב נתן אנשין שליט"א. כשאף רבים וחשובים מבני העיר השתתפו בסעודה שלישית שהתקיימה באולם מרכזי בעיר.

מהנעשה והנשמע

ארגון 'מרבח תורה' לעידוד קביעת עיתים לתורה בבית מדרשינו הגדול במא"ש: התקיים סיום מסכת נדרים בין עצי היער, לכבוד התורה ולומדיה.

מאנסי: התקיים סיום הספה"ק סיפורי מעשיות, בהשתתפות הרה"ח ר' י"ט חשין שליט"א הנמצא בימים אלו במסע חיזוק בארה"ב.

ת"ת ברסלב בית שמש: התקיים שבת התאחדות לכלל המלמדים משני סניפי הת"ת בב"ש.

ארה"ב: מתכוננים לקראת קיום כינוס אדיר - 'להבער את האש' - במוצאי עשרה בטבת הבע"ט. פרטים יבואו.

ארגון לטייל בתורתנו: בימים אלו נפתחים סניפים נוספים ללימוד התורה הזמנית בעמקות, בכל רחבי הארץ והעולם. הצטרף גם אתה לאחד מהם ועולמך תראה בחיך!

ישי"ק ברסלב ירושלים: התקיים מעמד סיום מסכת בבא קמא בראשות זקני אנ"ש ורבי הישיבה.

נקודת הסלבי

בְּשֵׂרֵיזֵין לַפְּנִים בְּעִבּוּדַת ה', נִרְמָה לְהֵאָדָם כְּאֵלֹה הוּא מִשָּׂא כְּבֹד, וְאִי אִפְשָׁר לוֹ לִשָּׂא מִשָּׂא כְּבֹד כְּזוֹ. אֲבָל בְּשִׂיחָשֵׁב שְׂאִין לוֹ רַק אוֹתוֹ הַיּוֹם, לֹא יִהְיֶה לוֹ מִשָּׂא כְּלָל. וְגַם שְׂלֹא יִדְחֶה אֶת עֲצָמוֹ מִיּוֹם לַיּוֹם, לְאִמְרוֹ: 'מִחַר אֲתַחִיל, מִחַר אֲתַפְּלֵל כְּכֹנֵן וְכֹכֵחַ בְּרֵאוֹי, וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה בְּשָׂאֵר הָעִבּוּדוֹת. בִּי אֵין לְאָדָם בְּעוֹלָמוֹ בִּי אִם אוֹתוֹ הַיּוֹם וְאוֹתוֹ הַשַּׁעֲרָה שְׁעוֹמֵד בּוֹ, בִּי יוֹם הַמִּפְתָּרֵת הוּא עוֹלָם אַחַר לְגַמְרֵי. "הַיּוֹם אִם בְּקוֹלוֹ תִשְׁמָעוּ", 'הַיּוֹם' (ליקוט מוה"ר, ע"ב)

הרה"ח יחיאל רובין שליט"א
נדב 1000 גליונות לרגל הולדת בנו למזל טוב
זכות ההפצה תעמוד לו ולזרעו לאחרי
להתברך בכל מילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות

הרה"ח הלל איזראעל שליט"א
נדב 1000 גליונות
זכות ההפצה תעמוד לו ולזרעו לאחרי
להתברך בכל מילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות

הרה"ח דוד הלפרין שליט"א נדב 500 גליונות
לרגל הנישואין של אחיו הבה"ח אברהם אלחנן הלפרין נ"י למזל טוב
זכות ההפצה תעמוד לו ולזרעו לאחרי להתברך בכל מילי דמיטב
ברוחניות ובגשמיות

הרה"ח משה קאהן שליט"א נדב 500 גליונות
לרגל הנישואין של הבה"ח אברהם אלחנן הלפרין נ"י למזל טוב
זכות ההפצה תעמוד לו ולזרעו לאחרי
להתברך בכל מילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות

טלפון בא"י: 02-5021316 • בארה"ב: 845.584.1011
אימייל: lewuvy148@gmail.com
להערות, לתרומות והנצחות או להפצת הגיליון באזור מגוריך, נא להשאיר הודעה במערכת לקבלת העלון מדי שבוע ניתן לשלוח אימייל למערכת

מערכת ברסלב			
יניטם, שיעורים, נענונים, סיפורי התרבות ועוד			
ארה"ב	ארץ	ארה"ב	ארץ
646.585.2985	02.5.808.321	079.704.0073	0330.390.0487
קול איחוד ברסלב לשוה"ק 09-7721111			